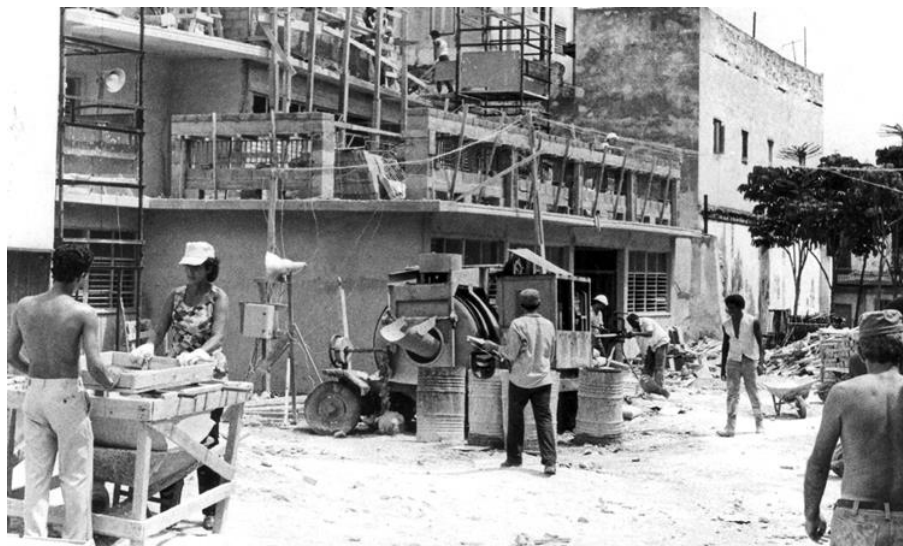

Εβδομαδιαία σοσιαλιστική εφημερίδα που εκδίδεται στη Νέα Υόρκη στην υπεράσπιση των συμφερόντων των εργαζομένων

Vol. 86/No. 34, 9 Σεπτέμβρη 2022

Φιντέλ: «Η Κούβα δεν είχε ποτέ σταλινικές εκκαθαρίσεις, καταναγκαστική κολεκτιβοποίηση»

Bohemia

Κουβανοί εργαζόμενοι κατά τη δεκαετία του 1980 σε εθελοντική μπριγάδα στην οικοδομή χτίζουν παιδικό σταθμό. Η εθελοντική εργασία ήταν «πνευματικό τέκνο» του Τσε Γκεβέρα είπε ο Κάστρο. Ο Κάστρο και ο Γκεβέρα επιδίωκαν οι εργάτες και οι αγρότες να αναλάβουν τα ηνία της σοσιαλιστικής επανάστασης της Κούβας, μια αντίθετη ταξική κατεύθυνση από τον σταλινισμό ή την «περεστρόικα» του Γκορμπατσόφ.

Την εβδομάδα αυτή –μετά από τον θάνατο του Μιχαήλ Γκορμπατσόφ, πρώην Πρόεδρο της Σοβιετικής Ένωσης– προβάλλουμε αποσπάσματα ομιλιών του Φιντέλ Κάστρο που συμβάλουν στην κατανόηση της πολιτικής κατεύθυνσης που υιοθέτησε η μαρξιστική ηγεσία της Κούβας για την επίλυση προβλημάτων στην προώθηση της σοσιαλιστικής επανάστασης, σε αντίθεση προς την κατεύθυνση του σταλινικού καθεστώτος στη Σοβιετική Ένωση. Το πρώτο απόσπασμα είναι από ομιλία του Κάστρο στο κλείσιμο του Τρίτου Συνεδρίου του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κούβας στις 2 Δεκέμβρη 1986 με τίτλο «Σημαντικά προβλήματα για όλη τη διεθνή επαναστατική σκέψη». Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό New International αρ. 6. Copyright © 1987. Αναδημοσιεύεται με άδεια.

Ο Κάστρο εξηγεί τη διαδικασία επανόρθωσης, την οποία αποφάσισε το κόμμα ώστε να προχωρήσει σε μια ιστορική πολιτική διόρθωση στην κατεύθυνση που είχε πάρει η επανάσταση. Τα αποδεικτικά στοιχεία συσσωρεύονταν, είπε ο Κάστρο, ότι η κατεύθυνση στην οποία βάδιζαν δεν οδηγούσε στον σοσιαλισμό και τον κομμουνισμό, αλλά «σε ένα σύστημα χειρότερο από τον καπιταλισμό».

Το δεύτερο και το τρίτο απόσπασμα είναι από την επίσκεψη του Κάστρο τον Μάρτη του 1990 στη Βραζιλία όπου του τέθηκε επανειλημμένως το ερώτημα εάν η Κούβα θα ακολουθούσε τις πολιτικές «γκλάσνοστ» και «περεστρόικα» του Γκορμπατσόφ. Το ένα είναι από μια ανταλλαγή απόψεων του Κάστρο με επαναστατικά σκεπτόμενες ηγετικές θρησκευτικές προσωπικότητες στο Σάο Πάολο στις 17 Μάρτη. Η μετάφραση από τα πορτογαλικά είναι της Militant. Το άλλο είναι από την Excelsior, μεξικανική καθημερινή εφημερίδα, στις 23 Μάρτη. Λιγότερο από δύο χρόνια αργότερα, η Σοβιετική Ένωση διαλύθηκε εκ των έσω.

Του ΦΙΝΤΕΛ ΚΑΣΤΡΟ

Πάντα είχαμε κατά νου ότι οι μάζες ήταν ο βασικός παράγοντας στον επαναστατικό αγώνα, η μεγάλη δύναμη που δημιουργεί την ιστορία. [...] Βρίσκονται υπό την ηγεσία του κόμματος, διότι η λενινιστική ιδέα για τον ρόλο του κόμματος στην επαναστατική διαδικασία γίνεται όλο και πιο ξεκάθαρη. [...] Το κόμμα, τα μέλη, τα στελέχη του είναι πολύ ηθικοί άνθρωποι, άνθρωποι με συμπόνοια.

Τα πράγματα είχαν αρχίσει να παίρνουν την κάτω βόλτα, αλλά αντιδράσαμε εγκαίρως έτσι ώστε τα μέλη του κόμματος να μην διαφθαρούν, να μην διαφθαρεί το κόμμα, και πάνω από όλα η εργατική μας τάξη να μην διαφθαρεί. [...] Εκφράζω αυτό που βλέπουμε σε αυτή τη διαδικασία επανόρθωσης. [...]

Έπρεπε να διορθώσουμε [διάφορα λάθη που κάναμε] εγκαίρως, όχι μόνο για λογαριασμό της δικής μας διαδικασίας αλλά για την επαναστατική διαδικασία γενικώς, μιας και η οικοδόμηση μιας νέας κοινωνίας, η οικοδόμηση του σοσιαλισμού, ο δρόμος προς τον κομμουνισμό είναι κάτι τελείως καινούργιο για την ανθρωπότητα. [...]

Έχω δει παραδείγματα του τι μάς συνέβαινε· η τυφλή πίστη –ή άρχισε να είναι τυφλή– ότι η οικοδόμηση του σοσιαλισμού είναι βασικά ζήτημα μηχανισμών. [...] Νομίζω ότι η οικοδόμηση του σοσιαλισμού και του κομμουνισμού είναι ουσιαστικά ένα πολιτικό καθήκον και ένα επαναστατικό καθήκον, θα πρέπει βασικά να είναι ο καρπός μιας συνειδητοποίησης, και της διαπαιδαγώγησης του λαού για τον σοσιαλισμό και τον κομμουνισμό. [Χειροκροτήματα]

* * *

Πριν καν αρχίσουν να μιλάνε για την περεστρόικα στη Σοβιετική Ένωση, εμείς είχαμε ήδη αρχίσει τη διαδικασία διόρθωσης των λαθών και των αρνητικών τάσεων. Βεβαίως, η δική μας διαδικασία δεν θα μπορούσε να είναι ίδια με εκείνη της Σοβιετικής Ένωσης, διότι δεν κάναμε τα ίδια λάθη που έκαναν αυτοί. Είχαμε κάνει άλλου είδους λάθη και έπρεπε να τα διορθώσουμε. [...] Στη δική μας χώρα δεν είχαμε εξελίξεις όπως εκείνες που ήταν αποτέλεσμα του σταλινισμού –αυτό δεν έγινε ποτέ– ούτε οι καταχρήσεις της εξουσίας, ούτε οι πολύ αρνητικές, βίαιες δράσεις εναντίον του λαού που είχαν συμβεί σε ορισμένες στιγμές της ιστορίας εκεί.

Δεν χρησιμοποιήσαμε ποτέ βία ενάντια σε ούτε έναν πολίτη. Ποτέ δεν θα ξεπέφταμε σε αυτό το σημείο, διότι την ημέρα που θα κάναμε κάτι τέτοιο –να χρησιμοποιήσουμε μεθόδους βασανιστηρίων και να διαπράξουμε εγκλήματα– θα μας κυριεύε η οργή. [...] Μεγάλες καταχρήσεις εξουσίας έγιναν σε ορισμένες εποχές στην ΕΣΣΔ, και άλλες εξελίξεις που δεν συνέβησαν ποτέ στην Κούβα. [...]

Ορισμένα άλλα πράγματα συνέβησαν εδώ [στην Κούβα]. Ένα ήταν ότι, παρά τη μοναδικότητα που πάντα χαρακτήριζε την επανάστασή μας, υπήρξαν ορισμένα πράγματα που αντιγράψαμε από αυτούς. Ένα από τα πράγματα που αντιμετωπίσαμε διαμέσου της διαδικασίας της επανόρθωσης είναι οι μέθοδοι που αντιγράψαμε από αυτούς οι οποίες δεν έφεραν καλά αποτελέσματα στη δική μας χώρα. [...] Διορθώνουμε λάθη· πραγματικά δεν μας αρέσει να χρησιμοποιούμε καπιταλιστικές κατηγορίες στην οικοδόμηση του σοσιαλισμού ενώ αυτοί, από την άλλη μεριά, εισάγουν όλο και περισσότερο καπιταλιστικές κατηγορίες. [...] Είμαστε επίσης ιδιαίτερα προσεκτικοί ώστε να αποφύγουμε όσο περισσότερο γίνεται τα προνόμια μεταξύ των ηγετών, των αξιωματούχων, και των στελεχών μας. Αγωνιζόμαστε ενάντια σε αυτό αλλά, πάνω από όλα, έχουμε καταβάλει μεγάλη προσπάθεια να διατηρήσουμε την ενότητα ανάμεσα στο κόμμα μας και τον λαό μας, ανάμεσα στην επανάσταση και τον λαό. Διότι αυτό που έγινε σε αρκετές από αυτές τις χώρες ήταν ότι διαχωρίστηκε το κόμμα από τον λαό, η κυβέρνηση από τον λαό. Εάν είχαμε κάνει τέτοιου είδους λάθη δεν θα αντέχαμε ούτε μία στιγμή αντιμέτωποι με τις Ηνωμένες Πολιτείες, μια πανίσχυρη χώρα που μας έχει επιβάλει τον αποκλεισμό, μας πιέζει, μας παρενοχλεί, θέλει να μας καταστρέψει. Χωρίς έναν ενωμένο, οργανωμένο και ένοπλο λαό να υπερασπίζεται την επανάσταση, δεν θα μπορούσαμε να υπάρχουμε δίπλα στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οπότε η πραγματικότητα δείχνει ότι δεν έχουμε κάνει τέτοιου είδους λάθη. [...]

Σας φαίνεται ότι είναι το πιο εύκολο πράγμα στον κόσμο να κάνεις μια επανάσταση 90 μίλια μακριά από τις Ηνωμένες Πολιτείες και να αντιστέκεσαι για πάνω από 30 χρόνια απέναντι στον ιμπεριαλιστικό αποκλεισμό, στην εχθρική συμπεριφορά, τη συκοφαντία, τον πόλεμο που διεξάγουν εναντίον μας, τις μόνιμες απειλές, που μας έχουν αναγκάσει να επενδύουμε τόσους πολλούς πόρους και να ξοδεύουμε τόση πολλή ενέργεια, και να κάνουμε τόσες πολλές θυσίες; Ποιος θα έσωζε τον σοσιαλισμό στην Κούβα, τα Σοβιετικά τανκς; Οι Σοβιετικοί βρίσκονταν εκεί, πολύ μακριά από εμάς, δεν θα μπορούσαν να φτάσουν

στην Κούβα την κατάλληλη στιγμή. Τα τανκς που μπορούν να φτάσουν γρήγορα στην Κούβα είναι τα τανκς των ΗΠΑ, το έχετε καταλάβει; Αυτό παραδόξως μας βοήθησε πολύ.

Αντί να πω, τι κακοτυχία να ζούμε τόσο κοντά στις Ηνωμένες Πολιτείες, μπορώ να πω, τι καλότυχοι είμαστε που ζούμε τόσο μακριά από τα σύνορα της Σοβιετικής Ένωσης. Δεν μας πέρασε ποτέ από το μυαλό να βασιστούμε στο ότι οι Σοβιετικοί θα έρχονταν να σώσουν την επανάστασή μας· αν είχαμε αποκοπεί από τις μάζες και τον λαό και είχαμε αρχίσει να κάνουμε κάθε είδους λάθη. Τι καλή τύχη ήταν αυτή, διότι μια επανάσταση που δεν είναι ικανή να υπερασπίσει τον εαυτό της είναι μια επανάσταση που δεν αξίζει να σωθεί. Τι αξίζει μια επανάσταση που εξαρτάται από άλλους να τη σώσει;

* * *

Δεν είχαμε ποτέ την εμπειρία του σταλινικού φαινομένου στην Κούβα. Δεν έγιναν ποτέ εκκαθαρίσεις στην Κούβα. Δεν είχαμε ούτε έναν πολιτικό κρατούμενο, ή κάποιον που να εξαφανίστηκε ή πέρασε από βασανιστήρια. Δεν εφαρμόσαμε ποτέ μια κολεκτιβοποίηση της γεωργίας με τη βία όπως έγινε στην περίπτωση της Ανατολικής Ευρώπης. Ορισμένοι μάζ ασκούσαν κριτική λέγοντας ότι είμασταν δορυφόρος της ΕΣΣΔ. Τώρα μάζ ασκούν κριτική γιατί δεν κάνουμε αυτά που κάνουν οι Σοβιετικοί. [...] Για να τα εξηγήσουμε όλα αυτά, θα πρέπει να πάμε πίσω στην εποχή του Τσε Γκεβάρα. Ο Τσε Γκεβάρα έλεγε ότι δεν είναι δυνατόν να οικοδομήσουμε τον σοσιαλισμό αν βασιστούμε σε καπιταλιστικές αντιλήψεις, όπως όφελος και κέρδος. Ο Τσε ήταν ένας προφήτης που έβλεπε τα πάντα πολύ ξεκάθαρα.

<https://themilitant.com/2022/09/10/fidel-cuba-never-had-stalinist-purges-forced-collectivization/>